

„Sfinxul de la Bădăcin”, în centrul Oradiei

Dezvelirea statuii marelui om politic

În seria de manifestări dedicate împlinirii a 100 de ani de la instaurarea administrației românești în județul Bihor și în Oradea, mâine, 18 aprilie, de la ora 12.00, în perimetrul catedralei „Sf. Nicolae” va avea loc dezvelirea statuii marelui om politic Iuliu Maniu.

Iuliu Maniu s-a născut la 8 ianuarie 1873, la Șimleul Silvaniei, județul Sălaj, și moare la 5 februarie 1953 la Sighet. A fost unul dintre cei mai prestigioși oameni politici din istoria României, membru de onoare al Academiei Române din 7 iunie 1919. Având o carieră politică ce s-a întins pe parcursul a 56 de ani, Iuliu Maniu s-a numărat printre marii oameni de stat ai României, luptând cu perseverență împotriva tendințelor autoritare ca un adevărat apărător al democrației.

S-a implicat activ în realizarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, iar din funcția de președinte al Consiliului Dirigent a reușit integrarea rapidă a administrației din Transilvania în cea a României reîntregite. Calitatea care l-a consacrat în prim planul scenei politice a fost moralitatea ireproșabilă, motiv pentru care era numit „Sfinxul de la Bădăcin”, locul unde a copilărit și unde la maturitate se retrăgea pentru a se odihni.

Iuliu Maniu a absolvit cursurile școlii primare la Blaj, județul Alba, iar cele secundare la Liceul Reformat din Zalău, județul Sălaj. În perioada următoare, Iuliu Maniu urmează cursuri universitare la Facultățile de Drept din Cluj (1891-1896), Budapesta și Viena, iar în anul 1896 obține doctoratul în științe juridice.

Debutul politic al tânărului Maniu este legat de anii studenției. Membru și președinte al Societății academice „Petru Maior”, în 1882 făcea o călătorie la Roma, la un congres. Doi ani mai târziu, împreună cu studenții români, sârbi și slovaci constituia o organizație care-și propunea să lupte pentru emanciparea naționalităților din Austro-Ungaria. Prins de curentul memorandist, Maniu era impresionat de demonstrațiile de solidaritate din România. În 1892, trecând pentru prima oară frontiera în România, participă la un congres al studenților din orașul Roman. În acea atmosferă de exaltare a sentimentului național, încă de la pri-

mul contact cu Țara, el s-a simțit dator să facă un legământ memorabil: „Jur pe Dumnezeu, pe conștiință și pe onoare că îmi voi jertfi viața pentru triumfarea nației românești, luând parte la revoluția pe care o pregătim”.

Începând cu 1898, Maniu se stabilea la Blaj, un loc plin de amintiri istorice și de semnificații pentru emanciparea românilor din Transilvania. Devenea avocat al Mitropoliei române unite, funcție extrem de importantă îndeplinită până în 1915.

El a ținut sus steagul democrației în anii 1938-1944 și 1945-1947. A făcut-o din convingere, cu răbdare și perseverență, fără un interes material propriu, ci din dorința de a da vieții politice românești o dimensiune morală, ceea ce nu era puțin în acel context istoric.

A dus o luptă neîncetată împotriva asuprii austro-ungare asupra Ardealului românesc și împotriva sovietizării țării de către autoritățile comuniste. Pentru Iuliu Maniu, lupta politică era o formă de activitate umană, un exercițiu al democrației. De aceea, nu a ezitat să-i apere în procese politice pe adversarii de idei, așa cum a procedat în 1938 cu Corneliu Zelea Codreanu, în 1942 cu grupul de comuniști din Constanța în frunte cu Victor Dușa, în 1946 cu mareșalul Ion Antonescu. La însinuarea președintelui completului de judecată că ar fi sprijinit politica dictatorială a mareșalului, că ar fi avut contacte cu acesta, Iuliu Maniu a dat o replică memorabilă: „Ca oamenii politici putem fi oricând adversari, dar niciodată dușmani”.

Avocatul și ziaristul Constantin Xenă afirma că în momentul în care Iuliu Maniu cobora de la tribună, senzația era că doar atunci urma să-și înceapă discursul, ceea ce credem că spune totul despre modul cum evolua un discurs al marelui om politic, care deși dura uneori mai multe ore nu-l obosea. Corneliu Coposu descrie, cu lux de amănunte trăirile, gesturile,

Iuliu Maniu la biroul de lucru din casa de la Bădăcin

mimica, tonalitatea și argumentele logice din timpul unui discurs al mentorului său, subliniind că cine dorea să-l cunoască cu adevărat pe Maniu trebuia „neapărat” să-i asculte un discurs politic. În oratoria lui Iuliu Maniu stăpâna „naturaletă”. Ceea ce-i trăda însă sentimentele era că în „privirea lui de gheață” se aprindeau scântei atunci când vorbea „de idealurile ce-l călăuzesc”, de idealurile naționale. În acele momente, Iuliu Maniu îi electriza pe cei din jur. Dar, Iuliu Maniu îi electriza și „prin tăcere”, o tactică inventată de Maniu, tăcere pe care Corneliu Coposu o consideră „adevărata lui oratorie”. Iuliu Maniu vorbea puțin și scria și mai puțin, dar tăcerea lui nu era un semn bun pentru adversarii politici. Tăcerea era „cultul favorit” al lui Maniu, iar „arma lui cea mai primejdioasă” era virtutea.

Puțini sunt oamenii mari, care au fost feriți de patimi. Iuliu Maniu a intrat în rândurile lor. Aventurile și complicațiile sentimentale, degenerate în scandaluri publice, atât de cunoscute în lumea politică, lipsesc cu desăvârșire în biografia lui, a avut tăria de a-și feri existența chiar și de bănuială. Mistic și moral a înțeles să se dea pildă de viață creștinească. Nu s-a căsătorit niciodată din două motive: deoarece a dorit să-și dedice întreaga viață slujirii neamului românesc și pentru că a

trebuit să crească cei patru copii ai surorii Elena rămasă văduvă la 32 de ani. Era un amfitrion plin de amabilitate mai ales la aniversări când i se umplea casa de oaspeți. De Sfântul Dumitru (Maniu avea și numele de Dumitru, după „Moșucul”, bunicul Demetriu Coroianu), veneau prietenii și cunoscuții ca să-l felicite. Deși exista personal care să servească, totuși îi plăcea să îmbie el, să recomande el o bucată aleasă, să toarne el în pahare.

Nepotul său, Ionel Pop, povestește că în timpul celui de al doilea Război Mondial, prin 1942, a observat că paltonul de iarnă era ros de atâta purtat.

I-a cumparat stofă groasă, englezească, pentru un nou palton de iarnă, numai că Maniu a dat stoffa secretarului său, Liveanu, care „era sărac, cu familie și nu avea palton bun”.

A avut foarte bine stabilită ierarhia valorilor: Dumnezeu, dragostea de neam și familia. Iuliu Maniu a trăit o viață spirituală intensă. De câte ori venea sau pleca de la Dealul Țarinei din Bădăcin, primul drum sau ultimul era la mormintele părinților săi pentru că spunea el: „Un popor care nu-și

respectă morții și nu cultivă memoria lor, este un popor fără viitor, pentru că este și fără trecut”.

Întrebat de Corneliu Coposu, în serile liniștite petrecute împreună cu Iuliu Maniu la Bădăcin, care sunt cele mai importante realizări din viața lui, acesta i-a răspuns că după Unirea de la 1918, care este de departe cea mai mare realizare, a urmat introducerea regimului românesc în Transilvania. Acela a fost un moment crucial când 80% din funcționarii vechiului regim austro-ungar au refuzat jurământul în fața Consiliului Național Român.

Atunci s-a înregistrat voluntariatul a 420 de preoți, a 180 de medici și a 600 de avocați români care au renunțat la meseriile lor ca să ocupe posturi de pretori, de notari, să intre în magistratură pentru a scoate din impas administrația din Transilvania. Al treilea moment important în biografia lui Iuliu Maniu după propria lui apreciere a fost acțiunea din toamna anului 1918 de la Viena, când a organizat Armata Română din Transilvania și timp de 55 de zile a asigurat ordinea în Viena, în timpul grevei poliției vieneze.

■ R.C.

(SURSE: Ioan Scurtu (1995). Iuliu Maniu. București: Editura Enciclopedică; Apostol Stan (1997). Iuliu Maniu - Naționalism și democrație. Biografia unui mare român. Editura Saeculum; Cristian Borz (2012) Monografia Satului Bădăcin și a familiei Maniu, Ed. Caiete Silvane, Zalău).

LOTUS THERM
SPA & LUXURY RESORT
www.lotustherm.ro

**Redescoperă Băile Felix,
paradisul termal de lângă tine!**

**Piscine cu apă termală • Saune • SPA
Hoteluri • Restaurante • Săli de evenimente**

TURISM FELIX
BAILE FELIX - FONDAT 1223
www.felixspa.com